3/0 C. 58 - 2.
Arm. 189 | Pres. III | C. 4 | N 23.

La Barretina!..

Cuadro semi-serio y de costums locals veritables, escrit sense pretensions, per:

Rosendo Pasquelis.

-1877-

Ms. 664

A mon amich

D. Joseph Baldris

-

Vetaqui que ja m' téns fet autor dramátich ab totas las campanillas. Qui ho diria! Res una pensada. Volia mostrarte las mévas simpatias de una manera palpable y no tocaba may ab aqué podia ferho, cuan per una rarissima coincidencia m' vá veni l' poder l' episodi que serveix de base à aqueixa tan mal construida obra y donantme un cop al front com Arquimides (sense que valgui la comparació.) vaig cridar: Eureka, y m' vá acudi la idea de manifestartho

posant lo teu nom à la primera pàgina d' aquesta historica guassa. Tu que estás dotat de molt sentit comú y de una inteligencia no vulgar dispensarás las faltas que m' hi vegis y acullirás sols la part de voluntat que hi trobis que es segú que será molta. Conta ab ta benevolencia ton amich l' aficionat.

Autor

Personas.

Carolina.
Rosalia.
Tomás
Baldiri
Enrich.

- La acció en el Poble Nou -

Acte únich.

=

Casa regular, mobles en bon estat. Portas al fondo y laterals, una finestra (que crech qu'es la del pou.) à l'esquerra, y un balcó (que diuhen que treu al carrer.) à la part dreta.) Com acsessori especial, un armari de robas al costat de la porta del fondo y cadiras.

~

Escena 1.

Tomàs - Carolina.

~

(El primer ab mànega de

camisa corrent d'un cantó
al altre per acabarse de mudá)
To = Dom la corbata vermella..
la faixa... au, Carolina!
Espólsam la barretina
y arréglam la roba vella.
Ca = Mare de Deu quins afanys.
To = Y es clá, si 'l ball ja 's comensa.
Ca = Be! Pero home de Deu, pensa
qu'has cumplert 'ls cincuanta anys
y que això á la teva edat
indica molt poch judici
aquet corre, aquet desfici,
aquet anà atolondrat...
que sembla que á temps no hi sigas.
To = Be, bueno, bueno; ja has dit.

Dos me n' vaig y vés al llit.

Ca = Si: y digas tu boja, digas!
Vaya un fetje de rejada,
may per re del mon t'apuras,
casat, ab vuit criaturas
y fé tal calaverada.
Aná com un petrimetra
d'aquets que 'l cap sempre 'ls frisa
ab mániga de camisa
y barretina, y...

To = Etsetra.

Suprimeix tantas cansons,
tanca la porta, y...

(S'ha acabat de pulí y marxant li diu.)

Adios.

(Procurem á tocá 'l dos
que no 'ns busquin mes rahons.)

Ca = (Ploricán.)

Mentres que jo 'm quedo sola
y tu 't vas á diverti

To = (Tornant y ab carinyo.)

Oh, dona... vinam aqui,
uns balls de tanta tabola
no 's presentan per 'nà ab embrassa

Ca = Més la dona cuán se casa...

To = No, no, re; la dona á casa
perque solen passá uns cassos...
No vuy di que tu no siguis
lo suficient segura...
pero, qui assegura dura
y val més que te 'n estiguis.

Jo que soch home y no puch
pendre mal de cosas falsas
vaig per tot: com duch las calsas
arribo fins allá hont puch.
Aixó si, sé recordarme
del respecte que á tu 't dech.

Ca = Ay, si, prou... prou que m'ho crech.
Oy quin un per respectarme!

To = Vaja adeu... adeu, salada.

(Fentli cuatre postures pero que no ho fassi massa fort.)

Ca = Estigas! Festas m' fás
y no 'n sols fer!... Ja te 'n vás?

To = Tes clá, dona. (Tu 'es pesada.)

Ca = ~~Bruna idea~~ (Ah!... Potsé si l'escarmento-
Bruna idea!) Diverteixte,

al menos si surts cumpleixte
que d'aquet modo no ho sento
tant. Si acás vinguessis trist
m doldria ab tot lo cor.

Zo = (Pobre! Que me n té d'amor!
Cor més senzill no s'ha vist.)
Hi consents al fi, ma estrella?

Ca = Natural; si cuán tu vols...
Ets molt vell... pero ets tan dòls...

Zo = Oh, gracias, noble costella!

Ca = I es clá. Viva l'home libre!

Zo = I viva la dona bona,
y viva la méva dona
perque vol al home llibre.

Ca = Canta, balla, salta, rin
pero no m mánquis Tomás,

á lo menos si te ni vás
de tot vuy que m' tórnis viu.

To = Confia

Ca = Qui m' ho assegura

To = En Tomas que may menteix.

Escena 2.

Dits - Baldiri - Rosalia.

(Baldiri surt vestit del mateix modo que vá Tomás, aixó es, barretina vermella corbata id. ab mánega de camisa, faixa y pantalon negre ab barretina pero sent com es jeperut s'ha de presentá ridiculment)

Bal = Bona nit. Que hos apareix

(Cuadrantse)

avuy la méva figura?...

Ca = Magnifica...

To = Bé, Baldiri.

Bal = Faig tropa?

To = Si, noy.

Po = Baban.

Bal = Que vols di que no m'escau?

Po = Vaja, vés, ves, ves pastori.

Bal = Vaig decidit per ballá
y ja cal que m'acompanyis,
si, Tomás, si, y no t'estranyis
si'm veus encara brincá

Po = Tanasi!.. Vés, home, ves....
Que no veus que ara ja grillas?

Bal = Es que per fér tercerillas

com jo no n'hi hagut cap més.
Cuant corriam ab en Lan—
alló si qu' era una gloria!
Jo me 'n duya la victoria
pels punts à cada saran.
Jo ballaba ab la Tuyetas,
una mossa petitona....
garbada... pero més ~~t~~ mona!
Que 'n valia de pessetas!
La colla à mi 'm deya en "Rufa"
"Baldufa" à n'ella li deyan...
I encara 'ls amichs no 'ns veyan...
Viva en Rufa y la Baldufa!
Ns posabam à ballá;
tots 'ls miradós nosatros:
hasta parabom 'ls atros

per poguessmos contemplá.
I entre 'ls crits de «Olé, olé!»
viva la sal y 'l vinagre
an Rufa que aixó no es agre.
alsa Rufa que vá bé!
Que divi! an que s' acaba!
apa, tet que téns la palma,
no t'aturis, corra! alma!..
M dabam alas, volaba!
I 'l ball que hi vá habé la Reyna
va di mentres 'ns miraba:
«Qui baila cuan la grebada
es de tots la mecor eyna.»
Zo = Aixis mateix ho va di?
Bal = Ni més ni menos
Ro = Baban.

Bal = Ho poden preguntá á n' Lau
qu' ell bé diu qu' ho vá senti.
Pero anèmsen que ja es tart.

To = Anemsen pues, us ho dit.

Bal = Prendas, tinguen bona nit...

Ca = Penja robas, Deu vos guart.

~

Escena 3ª

Carolina - Rosalia.

~

Ca = Ja ho veus, ls homes se n' van
y ns deixan solas. Quins cap!
Tan vells y tanta fal-lera
d' aná ab bromas y sarans.

Ro = L meu ja passa de mida,
me n' faig creus, quin delirá

Perque en fi, vellot com es
y à més de vellot, tarat,
ni comprench quina es la dona
que vulga ballarhi un ball.
No es home vistós per res.
Ca = Pero té una cualitat
que 'l recoma y l'abona
y es la de sé mol honrat.
Ro = Aixó si.
Ca = Pues no 's rebaixa
cap dona ballanthi un ball.
Ro = Bé, rebaixarse no ho dich,
pero podrian trobá
aquestas mateixas donas
un jovenet elegant,
y ball per ball, preferible

es, que no un home casat.

Ca = Que poch estimas, minyona!

Ro = Casi no t' ho puch negá....

no 't pensis – ja ns fem caricias,

ja ni diu ell de ri tan en tan

alguna paraula dolsa

que jo prench ab serietat,

pero, sabs? no ns entra gayre,

es amor superficial.

Ns estimem ... com diré?

ns estiman ... aixi, sabs?

Ca = Be, si... us estimen tal com.–

com s' estiman gos y gat.

Infelis amor que porta

plors, pesars y desengamys.

Ro = Cregas que si jo podia

à tothom aconsellá
als joves que ab vells se casan
y noyas en especial,
'ls diria; antes de ferho
tireuvos de cap á mar.
Si 'l vols fé un vestit de moda,
ell com ja d'aixó ha passat
ab tot troba puns y ganxos
y 'l vestit vá á can Pistraus.
Si á passeig surtiu un dia
ell com no pot caminá
't fá seure tot lo dia
sota d'un arbre ó un banch.
Y al ultim. Per acabá
jenit jove y jenit vell
son tan de tot oposats

qu' es el disbarat més gros
unir lo foch ab lo glás,
la vida unirla ab la mort
Ja veus tu si es disbarat!
Pero sembla qu' estás trista.
Ay tonta perque ell se 'n vá
T posas tant cabilosa?
Jo voldria que ni un cuart
el méu home fos á casa:
Ca = Sabs que pensaba?
Ro = Veyam.
Potsé alguna de las tévas
Ca = J la vaig á ecsecutar.
(En aixó obra l' armari
y comensa á treure roba
negra.)

Ro = Bé, pero còntam al menos.-
Ca = Molt senzill, que vaig al ball
y que ls dono una sorpresa.
Ro = Mes com, si t coneixerán?-
Ca = Oh, ca!.. Vestida de bruixa
ja m' poden veni al detrás
Ro = Pero vaya una ocurrencia.
Ca = Res, vuy veure lo que fán
y vuy veure si 'l de casa
l déixo avuy embruixat
Ro = Empresa ben arriscada.
Ca = Ves què ré puguin notá...
perque si acás olorahan...
Zópam bé....
Ro = Dona, aixó ray.
Ajá! Vetaqui una bruixa.

Ca = Ja està? Pèsam polvo-ls guants negres... aquí son.— Que be, mi que ho tinguès preparat.

Po = I vols di que ho farás serio?

Ca = I tan serio y tan formal que si re li atrapo t juro que de mi no s queixará. Ja estich: la màscara falta, Ah! aquí!—

Po = Ningú s creurá

Ca = Ara ab tot en convindria que no marxessis, si acás sentissis obri la porta de baix desseguit te n vás, tancas bé la porta y deixas à sota mateix la clau

qui es del modo que 'l meu home
sempre acostuma à trová
fins llavors quedas soleta.

Ca = Adios.

Ro = Que Deu protejeixi
tan atrevidissim pas.

(Carolina sen vá.)

Escena 4ª
Rosalia

(Tanca primé la porta, 'l baleó obert.)

Ay! mi sembla que respiro. —
Tota sola al fi, que bé!
Avuy trobo aquet retiro

mes alegre, y fins respiro
de incomprensible plaher
llegim la carta preciosa
que he rebut 'l domati.
Quina lletra mes hermosa!
Es en vers. ~~La~~ fén amorosa
es clár que té de sé aixi
"Rosalia: imatjé pura
de candor y de inocencia!
hermosissima criatura.—
si ab re estimas ma ventura,
de escoltarme tén paciencia.
Fá temps que 'l cor trossejat
tinchs pels teus desdenys, ingrata.
Y si acás no m'he tirat
de cap al mar, haurá estat

perque he cregut que no m' estima
Contesta sens dilacions
per calmá prest mon fatich.
No matis mas ilusions!
A las deu sóta 'ls balcons
espera sa mort: L' Enrich."
Cent cops avuy l' he llegida
y de llegirla no m' canso.
Ay, si m' sembla fins mentida
que siga jo per sa vida
lo que canta aquell romanso
de Abelardo y Eloisa...

(Toca las deu de can Busquets.)

Ah, las deu! Ja de la cita...
es l' hora... fatal estrella!
Que faig? Lo cap se me 'n vá

Sento que 'l cor vol y dol...
Es caballé... y no voldrá...
Si li nego... sufrirá
Ah! no puch, l'honor no ho vol.

(Corre per tancá 'l balcó y al moment se sent de baix la veu d'Enrich al mateix temps que cau un paquet tirat de baix á l'escena que conté faixa, barretina y espardenyas.)

Escena 5.ª

Enrich - Rosalia.

Enrich = (De baix.)

Rosalia!

Ro = (Retrocedint espantada.)

Ja es aquí!

En = Pujo pel balcó..

Ro = No, Enrich!

En = Tinch de calmá tant fatich

que 't vegi y ja puch ~~mória~~ morí

(Apareix sobre 'l balcó y salta.)

Ro = Enrich! tal atreviment..

En = L meu amor que m' assedia.

(Pausa curta: ella anonadada.)

Vetaquí un pas de comedia

dels que agradan á la gent.

Ro = La faixa y la barretina!

(Recullintho y posantho sobre

una cadira.)

En = Al ball me 'n haguera anat
si m' haguessis engany at;
antes que 'l ball ets tu, nina
Ro = Calla, Enrich, tremolo tòta
al pensar que sols estem.
En = Es ~~molt~~ mes just que tremolem
el dia que algun ho nota.
Ro = Ah, per Deu! no vingas mes,
si algú, algun cop hi trobavas -
En = Sabia que sola estabas
perque he vist sorti 'ls demés -
Ro = Pero no puch esplicarme
perque dóns tal pas per mi.
En = Per l' amor que tinch aqui
pel foch que vol devorarme.
Ingrata! fés tu memoria -

Y repassa bé si gosas
las páginas amorosas
de ta ja passada historia,
recórdat de cuant ballabam
lo que 'ls dos 'ns prometiam,
recórdat lo que sentiam,
recórdat lo que pensabam,
recordat que jo per tú
deixaba lo bo y milló
ab la plena convicció
que com tu no habia ningú-
Puig t'estimo Rosalia
molt més que á n' á la rosada
la floreta enamorada,
molt més que la mar bravia
son assiento d'or y plata,

molt més que 'l cel las estrellas,
molt mes, molt, molt mes qu' ellas,
molt, moltissim mes, ingrata!

(Bue aumenti per graus la
entonació comico-dramática.)

Ro = Ah! si això fós cert, Enrich,
'l meu cor ansia -- vol...
vol estimá.

En = (Ja desbota)

Ro = La meva imaginació
un amant com tu ha somiat,
pero franch, noble y honrat,
no malvat y seductó..

En = (Ay, ay! com s'encarrilla.)
Pot suposá --- la puresa
de mon cor -- la sensillesa

Estigas per xo tranquila.
Puig ni l'aigua cristallina
cuan al cristall i compara
no es tan pura ni tan clara
com la passió que m' domina
Ro = Lo teu llenguatje m' fascina
per lo gran... per lo ardorós..
(Se sent soroll de dins.)
Ah! obran baix... Toca 'l dos..
deu pujá la Carolina.
Cn = Adios... Si tancan à baix.
Trucan...
Rao = No es ella. Callem.
Bal = (De dins.)
¡Carolina!
Ro = Que sentos! Probem.

(Apaga 'l llum y pasant á Enrich ab un cantó d'escena y ella al fondo á la porta.)

En = Nada, ja soch al calaix.

Escena 6ª

Dits - Baldiri

Bal = (De dins.)

Carolina...

Ro = Qui demana?

Bal = En Baldiri que 't vol veurer

Ro = Perqué?

Bal = Perque 'l deixis seure y calmis aquesta gana que ballant m'ha anat venint.

dantme un tallet de llomillo
y un xiquet de pa

Ro = Ah pillo!

En = Miren 'l mansot!

(Rient)

Bal = Obrint
t contaré una coseta
que t creck t'agradará nól-

Ro = Allá vaig. Ja véns ben solo?

(obra.)

Bal = Si; y tu estás ben soleta?

Ro = No més ab las criaturas
que dormen com á santets.

Bal = Y... la dona?

Ro = Poch ratet
fá qu'ha sortit: més procuras

sabé molt y res m' dius.....

Bal = Jesús, que estás á las foscas—

Ro = Oh! es per mor de las moscas

Bal = Acompànyam.

(Aqui allarga las mans y tópa ab las d'Enrich qu' estreny fort, aquest esclata á riure y 'l porta primer terme.)

De que rius?

Ro = De que siguis tan tanoca

Bal = Perque? (Quina mà mes grossa)

Ro = Perque per cualsevol cosa---

En = (Y com m' estreny 'l bajoca.)

Ro = Dos esplana perque véns y despues t' atiparé.

Bal = Ah, prou--- prompte t'ho diré.

Vinch... perque t' estimo, ho sents?
perque t' estimo d' un dia
que 't vaig veure escarxellada
En = (I que l' hem bén agafada.)
Ro = I la téva Rosalia?
Bal = Res m' importa. Per tu moro,
per tu ni menjo ni bech,
y estich magre, y estich sech
y estich rabiós y fins ploro...
y si 'l seny y la salut
pensant en tu hi esgarrat
bé puch di que m' he tornat...
(No sabent que di per fé l' amor.)
pensán ab tú, geperut.
Obra ~~oto~~ Lina 'ls vermells llabis
per fé felis al Serret,

mira que aquet Baldiret
á tos peus implora, acabis -
las amarguras terribles
que tom temps per tu sufreix -
que cada dia 'l gep creix
y tots 'ls geps son terribles.
Y si tu no 't prens la pena
de que jo calmarme 'm puga,
pronte semblará que duga
á Montjuich sobre l'esquena.
Ton = (Ay, ay! Y que fort m'apreta)
(Pega estrabada y 's desfá
de las mans d'ell y 's aparta
mes. ell torna á estendre
las mans y ara agafa
las de Rosalia.)

Ro = Ay, y que dols! ni un poeta.
En = (Ay, y que tón! ni una coca)
Bal = Y tan entussiasmat, Lina
ni té la téva hermosura
que á tos peus postrat 't jura
no estimá dona divina
en Baldiri, á ningú may-
y aborri desde aquest dia
á la lletja Rosalia
Ro = Aburrirla? Dos té.
(Li dona una bofetada.)
Bal = Ay
En = (Salva.)
Ro = Gran desvergonyit.
Bal = Pensa, Lina, que demá
per una paraula sola

que tu diguessis, hi hauria
un mort ó al menos ferit
y renyia tot seguit
ab la meva Rosalia

Ro = No diu qu' es lletja?

Bal = Aixó si.

Ro = No la traiexas?

Bal = Per tu.

Ro = Doncas té, y té! y á ningú
ho dirás sortint d'aquí

(Repeteix 'ls bolets altre vegada
ell s' esclama y rodan l'escena
l'un redera l'altre, acabant
aixi. Jon vá.)

Escena 7.

Rosalia - Enrich.

Ro = Ay, respiro! – Tanca i baix
Ja es fora.

(Encén el llum altre cop.)

En = Bre tòn. –

Ro = I juro. –

En = Calla... sents? un altre apuro.
Obran altre cop á baix

Ro = (Corra al balcó y mira.)
Es ella.

En = La cosa es sèria. –

Ro = Vès... córra... M perts!

En = Ja comença

Ro = Fuig! amágat. Ves que pensas!

En = Vaja, vaja una trageria.

Ro = Pujan... Ah! salta 'l balcó.

En = Just.

(Corre y retrocedeix. Se sent el sereno cantá.)

No puch

Pro = I que t' espanta!

En = No ho sents? que 'l sereno canta y passa per 'qui

Pro = Oh! Senyó!

Ah! viva.

En = Com! l' armari.

Pro = Arréglat

En = Pero...

Pro = Adeu, noy.

(Se 'n vá y tanca 'l fondo y deixa la clau sota, ell pren el partit y diu ficantse á dins.)

En = Si m' hi troban, á San Boy
m' portan per temerari.

Escena 8ª

Tomás, Enrich dins l'armari.

(Tomás entra ab molt sigilo
mira totas las portas.)

To = Sembla que tots h de casa
dormen fort com h que.. dorm
Sembla que no hi ha perill
que m' pugui senti la dona
si faig pujá aquella màscara
qu' he conquistat, y que á fora
m' espera perque la fassi

entrá aquí per una estona.
Ah, senyors, crech que vostés
per xo no m' badarán boca
y la de cosa jamay
per vostés sabrá tal cosa.
Si sabia que algun dia
ho hagués de sabé la propia
ls juro ó fe de Tomás
que si m' pujava la mosca
al nas, ó n' el delincuente
n' hi jugaba una de forta
Ah! Cridaran ara la bruixa.
Pst! pst! Entra. (Si esbalota
jo estich ben fresch. Com li he dit
qu' era solté, la xicota
ó crevcái qu' estich tot sol

y cridará com per sola. –

Escena 9.ª

Dits – Carolina.

Ca = (Va entrán tota tapada.)
No m'has fet esperá poch
(Ven dissimulada.)
To = Pst! Parla ben baix que dorman
En = (Sembla que m' divertiré.)
Ca = Com, dorman? L'hem feta bona
No m'has dit qu'estabas sol?
To = Volia di sol de dona:
pero á dins dorman companys
que si sentian la broma
voldrian.....

Ca = Bé, que voldriam?
To = Res, voldriam sé de l'olla
y per pura precaució
tancaré de tots las portas.
(Tanca totas las portas.)
En = (No sembla que si 's acaba
la passada vá á sé bona.)
Ca = Per fi estem sols.
To = Si... fulana
(No sé com se diu.)
En = (Tanoca.)
To = T' agrada la soletat?
T' agrada al costat d'un jove
respirá de l'amor pur
lo celestial aroma?
En = (Ay!.. si axis comensas, digo,

al acabá quina broma.)

Ca = M' agrada veure com sempre
són tontos y son baboyas;
tóta la nit al detrás
ni véns perque cuatre cosas
t'he dit que t'han agradat
Sabs tu qui soch, por ventura?
Pots creuret tu papa-moscas,
que no 't conech, ni 't segueixo
y de nit vinch ab tu á solas?
Tu no sabs qui soch, y creume
que jo á tu 't conech de sobras.

To = Com te dius, màscara?

Ca = Amparo.

En = (Deurá sé amparo de pobres.)

To = Dons Amparo que al amparo

del amparo d' aquest home
à n' aquet moment estás,
t' haig de di que cuan enrahonas
dento un trich trach en el cor —

En = (Com lo que n' capella posan.)

To = Ay! no sé que m' afiguro
que de la màscara á sota
hi veig uns ulls com estrellas,
una boqueta de rosa,
una rosa á cada galta
y una... galta á cada rosa.
Ni xata ni nariguda,
coló ni clara ni fosca,
pestanyas de... terciopelo,
y unas dents... com las de totas.

Ca = (Rient.)

T'esplicas com el Diari

En = (Però 'l Vigilan; per forsa!)

Zo = M' estimas?

En = ... (Ja entrem à bordo.)

Ca = Ja ho sabràs prompte, mol prompte

Ara me 'n vaig

Zo = No, detùrat

Ca = No puch.

Zo = Perquè?

Ca = Perque fòra

m' ausencia notada y—

Adéu.

Zo = Antes lo teu rostre

tinch de veurer.

Ca = No ho intentis

que tou intent en và fòra.

(Vá per marxá ell la detura: ecuyta.)

Zo = Jo ho vull.

Ca = Jo no...

Zo = Será.

Ca = Maij!

(Aqui repara perque s trobau cuasi al fondo ab l' farsollet que Enrich s ha deixat sobre la cadira del costat de la porta. Gran transacció.)

Zo = Doue miro! Si, això es d' un home! A n' aqui durant m' ausencia hi ha entrat algun...

Ca = Dels que dormen alli dins potsé...

To = No, máscara!

El lladre de la méva honra!

(Aqui ja la transacció se completa

La declamació deu ser comica

dramatica per part de Tomás.

Ironica per los demés.)

En = Adios Madrit!

To = Honra meva!

Ca = Solté de pega, ets á l'olla!

To = Honra meva!

En = (Com jemega!

Sembla en Tanets á las foscas.)

Ca = Ets casat y téns criaturas!

To = Honra! bona nit viola!

(Pausa.)

Barretina malehida,

fauxa infernal, negras provas
de mon fatal deshonor..
Panch, vostre color denota..
Ca = ¿Més que t' fá la barretina?
To = No acabis, no, que m' trastocas
A dins d'ella hi veig ja bruta
la més pura de las honras.
Ca = Aixó rai, trenla y neteja—
To = No m' enténs; es que la dona
m' falta, y aquets trastots
son las convincentas provas.
Ca = Com que tu faltas á n' ella
no es estrany
En = (Estem conformes)
To = Ella, que semblaba santa!
Ca = Tu tán vell, tán gata moixa.

To = Ab sa sanch vuy rentá l'honra

Ca = Si ella aixó ho fará prou bé;
tonto, si es feyna de donas.

To = Prou, prou! lo pit se m'abrasa

Ca = L remordiment, tanoca.

(Entran dins, ella redera d'ell
Enrich salta del armari
recull l farcell, baixa
al prosceni y diu al publich.)

En = Olé! Ja l'habem armada,
no será mala la broma.
Trucaré á la Rosalia
que en Baldiri encara es fora
y si deixa abaix obert...
cuan ell dormi, cap á fora.

(Sen vá.)

Escena 10.

Tomas - luego Baldiri.

~~

To = Ay! m'ha fugit... m'ha deixat.

(Desespero.)

perjura, infame, malvada!
I encara aquella tapada
l'abona... Cuanta maldat!
Voldria tenirla aquí
per gosar dantli martiri...
Infame!

(Crit.)

Bal = I això?

(Portint.)

To = Baldiri,

no hi ha salvació per mi

Bal = Qu' ets condemnat!
To = Negra estrella!
Bal = Bé, pero.-
To = Roc m' aconsola
Ella, que m'ha dat la bola.
Bal = Bone m'has dit, la bola d'ella-
Tomás, que t'has tornat gos?
To = La dona que m'ha sorpres-
Bal = Ja t' entench, no parlis mes,
vols di qu' ha tocat 'l dos
To = Tan bona! tan virtuosa!-
Qui habia de...
Bal = I que ni feya
de temps que jo ja la veya
veni, y encara més grossa-
To = Donas! Té rahó San Esteve:

tòtas, totas son dolentas
son serpents de sanch sedentas...
Bal = Bé, tòtas... menos la meva.
No, ono! no cal que m' repliquis,
creuré que 'l mon no es rodó,
creuré que jo... no só jo;
creuré tot lo que m' espliquis,
pero may del mon creuria
que d' entre totas las donas
en trobessim de mes bonas
que la meva Rosalia.
Ab aixó, noy, t' has errat
ab la dolsa prenda meva,
y si t' ho ha dit Sant Esteva
Sant Esteva t' ha enganyat.
Pero com sabs qu' ha fugit

y que vilment t'ha enganyat?

Io = Mira, te: això m'ho ha mostrat

(Avant per la barretina, etc. no ho troba.)

això ... I ara!

Bal = Qu'ha succehit?

Io = Que las provas que tenia d'aqui han desaparescut.

Bal = Que juguem à la puput?
Ho ha amagat?

Io = La porta habia deixat tancada ... es oberta.

Bal = La de baix era tancada y tancada l'he deixada.

Io = Alerta, Baldiri, alerta!
que m'sembla y m'erro de poch

que descuberta la trama
ab aquesta burla infame
tu te 'n dius el milló floch

Bal = Ves cantant pobre Tomàs!
mi sembla que estàs perdut,
y que anit se t' han venut
com si fossis un porch gras.

To = Ja per mi res me l' abona. .

Bal = Dona infame!

To = Dona cruel.

Bal = Dona . . . dona . . .

To = Dona infiel.

~

Escena 11.

Dits - Carolina

~

(Apareix sens màscara y com
la 1ª escena.)

Ca = Ja ja ja ja! Pobre dona!

To = Que miro!

Bal = Que veig!

Ca = No us dol
entelá un brillant cristall?

To = Es ella: la que vi mi al ball -

Bal = Si qu'hem fet un bon bunyol!

Escena 12.

Tomás - Carolina

Car = Tomás, estich ressentida;
has duptat del meu honor
y has tingut sobrat valor

pera fèrme una partida
que de tu no l' esperaba.
To = Dispensamho, Carolina!
Ca = Veus com de la barretina
jo malament no pensaba.
Y com tot al fi se sab
si de cás no 's endevina
veurás com la barretina
al fi trobará 'l séu cap.
To = Ah! ja comenso á entreveure...
Ella? —
Ca = S'ha quedat aquí
To = Tóta sola?
Ca = Sola.
To = Ah! Y...
Ca = Lo demés... Sol ho pots treure

que la cosa es ben senzilla
So = Y m' convenso gaire gaire
Ca = Y al fi creus la Cardina.
Sarat, casat ó bé vell
si acás te sensé l' cervell
que no s' posi barretina.

(Aqui s' ou un ruido á la porta del pòu que s' obra ab un cop y ruido á dintre. Crits de lladres de Baldiri.)

~

Escena 13
Dits. Enrich.

~

(Pégan un cop de peu á la porta ~~de~~ del pòu que

queda oberta deixant veure á
Enrich penjat y agafat de
las cordas.)

En = Tomas, Tomas! vina corre
que ja se m' inflan las mans.

To = Enrich

Ca = A dalt cridan lladres
y l' Enrich aquí penjat.
Ho veus com la barretina
al fi ha trobat l sén cap?

To = Aguántat... ara... aixi... baixa

En = Quin susto he tingut, Tomás.
Vés, vés que 'n Baldiri crida
y ara ho está regirant
tot, y veyas que no entri
sino jo estich ben posat.

Fo = Pero esplicam á lo menos—
Sn = Vós á sabé la vritat.
De molt temps enamorat
de la hermosa Rosalia
vaig fé l pensament un dia
que tóm bon prompte pensat
en planta l rareig posái,
y no més per broma y riure
carta d'amor vaig escriure.
Ahi li vaig envià
cita per avuy á la nit
li demanaba en la carta
y no sé com esplicarte
que la cita —m'ha cedit.
He vist que tots se n'anaban
he vist que l balcó era obert—

llum... aqui... fosch y desert...
abaix... y mentres ballaban
y 'l sereno dormitaba,
jo, semblóm un trovador,
pel ~~ceg~~ balcó cegat d'amor
en aquesta sala entraba
Al cap d'un ratet, truch, truch
demanan la téva dona...
Apaguem l llum...
Jo = Ja es bona...
En = J 't sento de pronte l ruch
de 'n Baldiri que venia
á fé l'amor á n' aquesta;
afiguırat si la festa
entre jo y la Rosalia
haurá set bona...

Ca = (Ab ira.)
I tan bona!
Zo = Desvergonyit!
Ca = Vil, pervers!
En = Per fi li ha fet fé 'l dispers
á boleto la séva dona.
Sols altre cop, al moment
ja á tu y aquesta sentim
trajerias! per hont sortim?
El sereno que imprudent
tòta la nit ha dormit
en aquell moment cantaba
y per 'qui devant passaba,
no puch surti! quin neguit!
Un pensament temerari
li vé y 'l posa en projecte

y m' fica com un objecte
tancat à dintre l' armari.
Lo demés d' aqui ja ho sabs.
Junto, truco à n' al pis d' ella,
al poch rato, negra estrella!
truca ell, quins mals de caps!
m' amago al rebost, tanca ell,
trepitjo un gat, s' enverina,
salta, m' pren la barretina
y m' pren tom tos l cervell.
Trucam! es ell.

(S'amaga.)

Escena 18

Dits - Baldiri - Rosalia.

Bal = Tomás, Tomás!
To = Que t' alteras?
(obra.)
Bal = Lladres, lladres!
To = Pron un raba
fregit
Bal = Si 'ls tinch à casa.
Tomás vina, Tomás, cuita
Tot m' han robam, fins la truyta
To = Perque tu ets un cap de ase.
Bal = Lladres, y no 'ls he trobat,
lladres... pero m' han fugit;
no sé per hont m' han sortit
ni sé per hont m' han entrat.
Tots 'ls plats fets á bossins
tot destrossat... y 'l pitjó

es que, no n' tinch dupte, no.
ls lladres deuhen se' dins
Tomàs, que m pendrán l'esposa
Zo = Baldiri, calmat per Deu.
Bal = Tomàs, que m roban lo meu.
Zo = Baldiri, no hi ha tal cosa.
Ba = Tomàs, que m daran calent.
Zo = Baldiri, no t' amohinis.
Ba = Tomàs, son lladres! son gent...
Zo = Baldiri no desatinis,
que no son lladres Baldiri.
Bal = Si tinch una prova
Zo = Quina?
Bal = Aquesta.
(Ensenya una barretina.)
Zo, Ba, Ro } La Barretina!

Sr = (De dins.)

Malhaja per mon martiri.

Bal = A ni al rebost l'he trobat

y deu sé d'un dels cap-padres.

Ves dihent tu que no eran lladres

Zo = Si ho sostinch. Cera del gat

Bal = Del gat? Aquesta no vái.

Zo = Com no, si es cosa probada

que si vols fé una gatada

barretina has de calá.

Jo al gat per divertiment

li he posat la barretina,

y com ell prest s'amohina

d'aqui n'ha fugit corrén,

ha fugit pel por y ha entrat

al rebost de casa téva

y téns que una broma meva
un gran trastorn t'ha causat

Bal = Ah! vetaqui

Ro = (Noble cor!)

Ca = (Ben ardit.)

En = (De dins.)

(Lo 'abrassoria.)

Bal = Vaja dos, re, Rosalia.
es un gat, no tingas por.

Zo = Pots despendre de lo dit
que 'l gat sen molt de la gresca
si may t'hagués la carn fresca

Bal = No tingas por; bona nit
(Agafa à Rosalia de braset
y sen van. Carolina tanca
la porta.)

Escena última.

Tomás - Enrich - Carolina.

Ca = Tonto y beneyt del cabás!
En = Tomás, gracias.
To = Toca-l dos
que estante à n'aqui no fós
cas que s descubris el cás
y prometem que jamay
intentarás per sa honra
No soch com ell, sa deshonra
m causaria à mi esglay.
En = T'ho prometo. Adios.
To = Adeu.
En = Tu dispensam si per mi
hagis tengut de sufri

qu' es lo qu' à mi m' sab mès greu

Ca = Be bon cor; pero t' encanso
si acás no logras Enrich
que 'l publich, lo nostre amich
per final dongui un aplauso.

(Al publich.)

No hi quedan per xo obligats
perque res val la joguina:
sols, vistos sos resultats,
suplico als senyors casats
que may calin Barretina.

~

Prou.

/1006389311